

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Христо Спасов Спасов, Университет по хранителни технологии-Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по: **област на висше образование:** 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление: 3.8 Икономика

докторска програма: Икономика и управление (индустрия)

Автор: Стефан Деянов Георгиев

Тема: "Промени в качествените и икономическите показатели във винопроизводството при употребата на ензимни препарати"

Научен ръководител: доц. д-р Таня Петрова Янкова-Лилова, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД-21-1116 от 25.05.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема "Промени в качествените и икономическите показатели във винопроизводството при употребата на ензимни препарати" за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма Икономика и управление (индустрия). Автор на дисертационния труд е Стефан Деянов Георгиев – редовен докторант към катедра „Управление и количествени методи в икономиката“ на Факултета по икономически и социални науки в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ с научен ръководител доц. д-р Таня Петрова Янкова-Лилова от същия университет.

Представеният от Стефан Георгиев комплект материали на електронен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва всички необходими документи, описани в подаденото от него заявление.

Дисертационният труд е с общ обем 292 страници и включва въведение, три глави, обобщения, изводи и заключения, приноси, библиография, съдържание, списък на съкращенията, приложения. Представени са 4 схеми, 187 таблици, 44 диаграми.

Докторантът е приложил 3 броя публикации, от които един доклад и две статии, като едната е реферирана и индексирана в световна база данни Web of Science.

2. Актуалност на тематиката

Тематиката на дисертационния труд е подчертано интердисциплинарна. В него е разгледан въпросът с използването на ензимни препарати във винопроизводството при получаване на червени вина и влиянието им върху качеството на вината и икономическите показатели на производствените фирми, които ги произвеждат. В този смисъл темата е актуална, защото повишаването на качеството на даден продукт и по-пълното удовлетворяване на очакванията и предпочитанията на консуматора винаги стои на дневен ред. От друга страна икономически ефективните решения винаги са търсени и високо ценени.

3. Познаване на проблема

Литературният обзор на дисертацията обхваща всички важни фактори, операции и анализи, имащи значение за качеството на червените вина. Използваната библиография е представена от общо 113 източника, от които: на български език 65, на английски език 27, на руски език 4, на френски език 3 и 14 интернет източника.

4. Методика на изследването

Поставената цел и набелязаните изследователски задачи са ясно формулирани, следват определен логичен ход на експеримента и водят до получаване на крайните резултати. Схемите на експериментите са съставени методически правилно, представени са разбираемо и изчерпателно, сложни са и включват голям обем експерименти, използваните методи, апаратура, материали са адекватни на решаваната проблематика.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Използваните технологични схеми и подходи, както и аналитични методи са адекватни и дават възможност да се проследи динамиката на изследваните показатели и да се направят съответните изводи. Набелязани са групите от показатели, имащи решаващо значение за определяне на тяхното качество. Това са фенолните съединения и спектралните характеристики на червените вина. Разработен е концептуален модел за разкриване на зависимости между качествените показатели на произвежданите вина и икономическото състояние на предприятието. Изследвани са експериментално подробно и с варианти промените в качествените показатели във винопроизводството, свързани с употребата на ензимни препарати. Направен е анализ на измененията в качествените и икономическите показатели в зависимост от употребата на ензимни препарати. В частта изводи, препоръки за винарската промишленост и приноси са посочени важни факти и е обособен извод, че приложението на ензимни препарати дава положителни резултати по отношение на качествени характеристики на получаваните

червени вина, вложените разходи за това са значително по-ниски от приходите от по-висока продажна цена. Този подход изисква обаче точна преценка на сортовете грозде, видовете вино и стилът им, за да са налице възможности за оптимизиране на качеството и икономическите показатели. Не за всички типове и качества вина е икономически оправдано използването на ензимни препарати при производството им. Представените изводи и приноси произтичат от проведените експерименти и получените резултати и отразяват адекватно тяхната същност.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

По дисертацията са представени 3 броя публикации, от които един доклад и две статии, като едната е реферирана и индексирана в световна база данни Web of Science. Те отразяват коректно резултати от експерименталната дейност на дисертанта и в количествено и качествено отношение удовлетворяват изисквания на ЗРАСРБ и Правилниците за неговото приложение.

7. Автореферат

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Считам за целесъобразно да препоръчам на дисертанта при бъдещи изследвания да формулира точно и прецизно задачите, да редуцира обема на представените доказателствени материали, да представя точни насоки за приложение на получените резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторантът Стефан Деянов Георгиев притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения в докторска програма Икономика и управление (индустрия). Убеден съм, че с разработването на представения дисертационен труд, магистър Георгиев е получил комплексни знания в областта на икономиката и управлението. Той е придобил умения за самостоятелно планиране и реализация на научна експериментална дейност, за представяне и интерпретиране на получени резултати, усвоил е редица методики за анализ

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна** оценка за проведеното изследване, представено от оценените по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на **Стефан Деянов Георгиев** в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма Икономика и управление (индустрия)

20.06. 2023 г.

Изготвил становището: .....

/доц. д-р Христо Спасов/